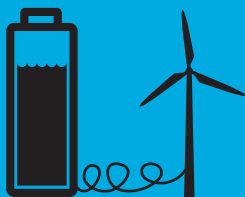

GRONINGEN SEAPORTS

Inleiding

Groningen Seaports wil met dit verslag een helder en duidelijk beeld geven over de voortgang van het verduurzamen van de haven.

Dit duurzaamheidsjaarverslag is een momentopname en tegelijkertijd ook een nulmeting. Dit is het eerste jaar dat een duurzaamheidsjaarverslag wordt uitgebracht. Hierdoor zijn nog maar weinig trends te zien in het succes van bepaalde maatregelen. In de toekomst zullen de gegevens worden aangevuld met de aankomende jaren. Er is een set aan indicatoren gekozen uit een lijst van in totaal 110 indicatoren¹ die worden gemonitord. Ieder jaar zullen de voor dat jaar relevante indicatoren in het jaarverslag worden opgenomen.

Naast het inzicht geven in de duurzaamheid van de haven zijn in dit verslag enkele voorbeelden van projecten opgenomen van Groningen Seaports.

Wij hopen dat dit verslag u motiveert om mee te gaan in de ontwikkeling van een duurzame haven. Mocht u naar aanleiding van dit verslag behoefte hebben aan een gesprek over mogelijkheden om de duurzaamheid van de havens concreet te maken dan kunt u contact opnemen met info@ groningen-seaports.com.

¹ Indicatoren komen voort uit diverse projecten en beleidsstukken: Beleidsbrief Duurzame Zeehavens, Port Environmental Review System van Ecoports, 15 Duurzaamheidsprincipes voorontwerp bestemmingsplan Oosterhorn en het PPRISM project.

Voorwoord

Een duurzame haven is niet een status quo, maar een doorgaande ontwikkeling. In deze ontwikkeling is ruimte voor grote en kleine initiatieven. Een duurzame haven is ook niet een haven die alleen wordt gerund op winst, maar ook op onze verantwoordelijkheid naar de omgeving. Iedere ontwikkeling waarbij de balans tussen economie en ecologie en de bewoners die wonen en werken in de haven gezond is, brengt de haven een stuk dichterbij onze ambitie om een duurzame haven te zijn.

Binnen de haven zijn diverse initiatieven ontplooid om invulling te geven aan het verduurzamen van de haven. Met dit duurzaamheidsjaarverslag willen wij een thermometer hangen in een aantal duurzaamheidsindicatoren van de haven.

Groningen Seaports heeft in 2010 als eerste haven van Europa voor de derde keer het felbegeerde Ecoports certificaat ontvangen. Met dit nieuwe certificaat zijn opnieuw voorstellen gedaan om als haven daadwerkelijke milieuonderwerpen aan te pakken.

Daarnaast zijn er inspirerende trajecten geweest als: opening van de natuurcompensatie in de Emmapolder, het E-pact traject, het ontwerp van een riolering in de Eemshaven die in 2011 in uitvoering gaat, de ingebruikname van de Energycentrale Energy from Waste van Eon, duurzaamheidsafwegingen over het gebruik van gerecycled beton voor de bouw van de Wilhelminakade, vele onderzoeken op het gebied van flora en fauna, start van het Europese traject Clean North Sea Shipping, de inzet van mensen met een achterstand op de arbeidsmarkt door de aannemers in de projecten van GSP, etc. etc.

1.1 Leeswijzer

De bekende triple bottom line, bekend van de duurzame 3-p voor People, Planet en Profit, is de basis geweest voor de opzet van dit duurzaamheidsjaarverslag. De economische impact van de haven wordt weergegeven in het eerste hoofdstukken: ruimte en scheepvaart waarin werkgelegenheid, type bedrijvigheid, scheepvaartcijfers terugkomen. De planet kant van de haven komt terug in de hoofdstukken natuur, water, luchtkwaliteit en energie. De sociale aspecten van duurzaamheid worden weergegeven in veiligheid en sociale betrokkenheid.

Wij hebben in dit duurzaamheidsjaarverslag gebruik gemaakt van eigen gegevens en van openbare gegevens. Hierbij zijn wij afhankelijk geweest van de gegevens van de provincie Groningen, Rijkswaterstaat, Ambulancezorg Noord en veel collega's.

In de toekomst zal dit duurzaamheidsjaarverslag kunnen uitgroeien tot een duurzaamheidsjaarverslag van de Eemsdelta. Gezamenlijk werken aan het in kaart brengen van het succes van een duurzame haven en regio, maakt dat het transparant is, dat kansen worden gecreëerd door met elkaar te bepalen welke indicatoren van belang zijn en welke kansen hieruit voortvloeien. Vanuit Eemsdelta Green² zijn ideeën geopperd om een gezamenlijk duurzaamheidsjaarverslag op te stellen, Groningen Seaports is hier voorstander van en moedigt bedrijven aan om aan te sluiten bij dit initiatief.

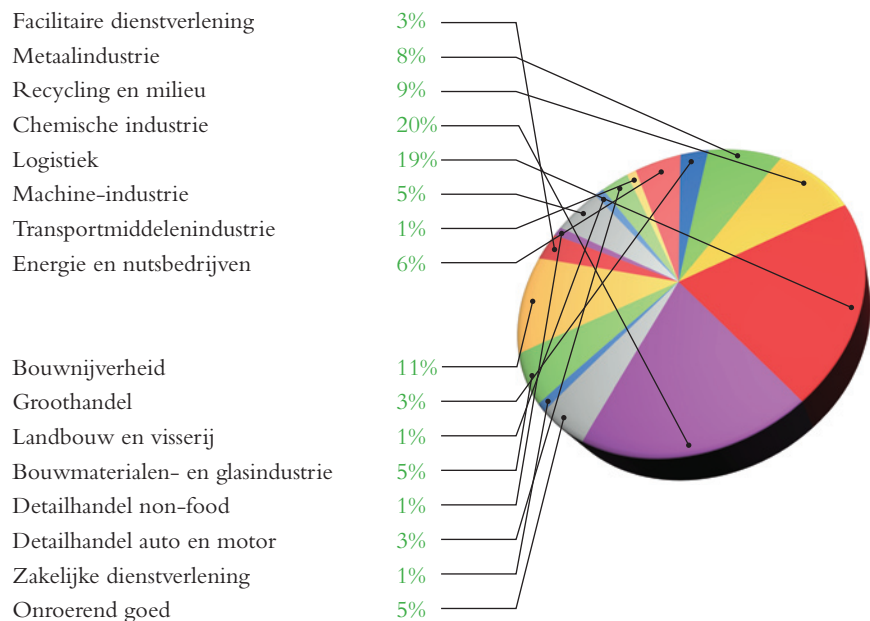
² Eemsdelta Green is een platform voor vergroening van bedrijven en de industrie in de regio van de DEAL (Delfzijl, Eemsum, Appingedam, Loppersum) gemeenten.

Ruimte

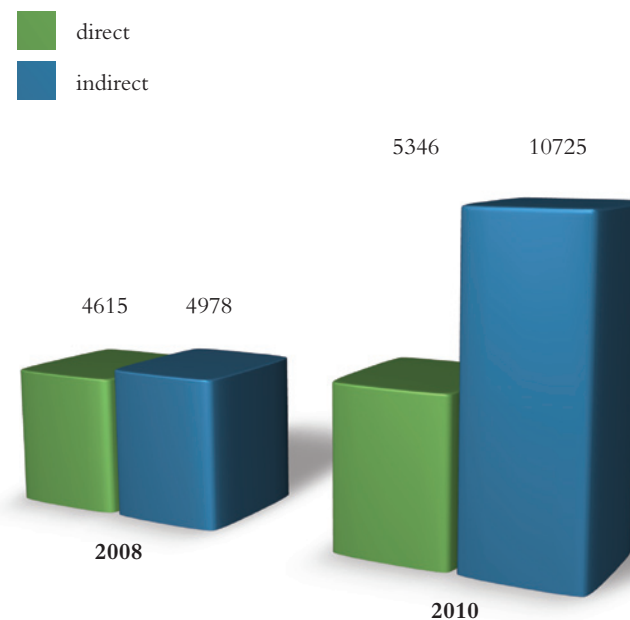
4.1 Sectoren in de haven

De gevestigde bedrijven zijn in onderstaande grafiek onderverdeeld in diverse branches. Door de aanwezigheid van een aantal grote sectoren als de chemische industrie, logistiek en energie en nutsbedrijven zien we dat diverse bedrijven zich rond deze sectoren hebben gevestigd om aanvullende en faciliterende diensten te leveren.

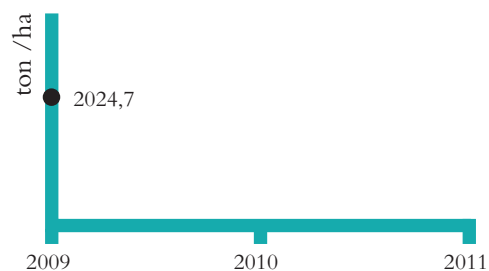
4.2 Werkgelegenheid

In totaal zijn in 2010 5346 mensen direct werkzaam in de haven, daarnaast werken 10725 mensen indirect voor de bedrijven in de haven.

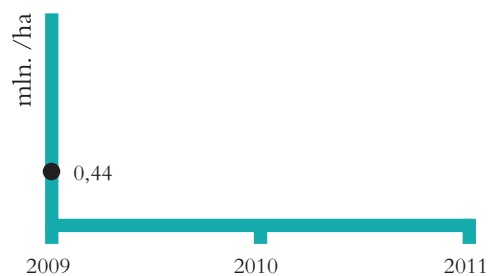

4.3 Economische efficiëntie

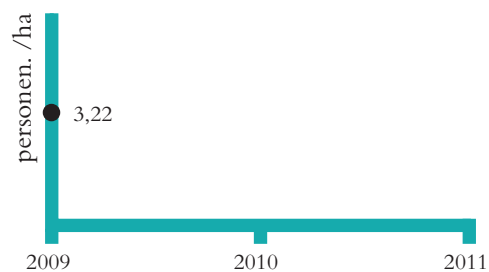
Overslag van goederen per eenheid bruto uitgegeven terrein

Zeehavengerelateerde toegevoegde waarde per eenheid bruto uitgegeven terrein

Zeehavengerelateerde werkgelegenheid per werkzame eenheid bruto uitgegeven terrein

Een efficiënte ruimteindeling is belangrijk voor de ontwikkeling van de haven. Groningen Seaports speelt hierbij een rol in het sturen op co-siting en het efficiënt inrichten van de uitgeefbare terreinen. Een gevolg van een intensief ruimtegebruik is dat slim moet worden omgegaan met geluidscontouren, lichtcontouren, emissies, veiligheidsrisico's en de druk op de ontsluitende infrastructuur. Slimme zoneringen zijn hierin cruciaal.

In dit verslag zijn de gegevens van 2009 gepresenteerd, de gegevens van 2010, waren bij het opstellen van dit rapport nog niet beschikbaar, maar zullen zoals in de grafieken reeds zichtbaar is gemaakt worden aangevuld.

Scheepvaart

3.1 Bewegingen

Scheepvaart is in vergelijking met het transport per vrachtwagen veel klimaatvriendelijker. Door meer per schip te transporteren dan per vrachtwagen wordt de uitstoot van CO₂ flink beperkt. Echter door het gebruik van zware stookolie is de uitstoot van SO₂ en NO_x veel groter. In de onderstaande tabel is de hoeveelheid in- en uitgaande vracht per product en per categorie weergegeven over de afgelopen 2 jaar. Daarnaast is het aantal scheepvaartbewegingen weergegeven.

	2008	2009	2010
agricultural	337	283	262
food products	797	914	558
fuel products	120	30	71
oil products	689	699	1070
ore	244	151	148
metals	89	49	10
minerals	4236	3343	3944
fertilizers	94	161	62
chemicals	853	802	951
miscellaneous	520	461	547
	7979	6893	7623

container	58	50	140
dry bulk	6034	5122	5671
wet bulk	1128	1162	1333
roro	109	112	100
other	654	452	389
	7983	6898	7633

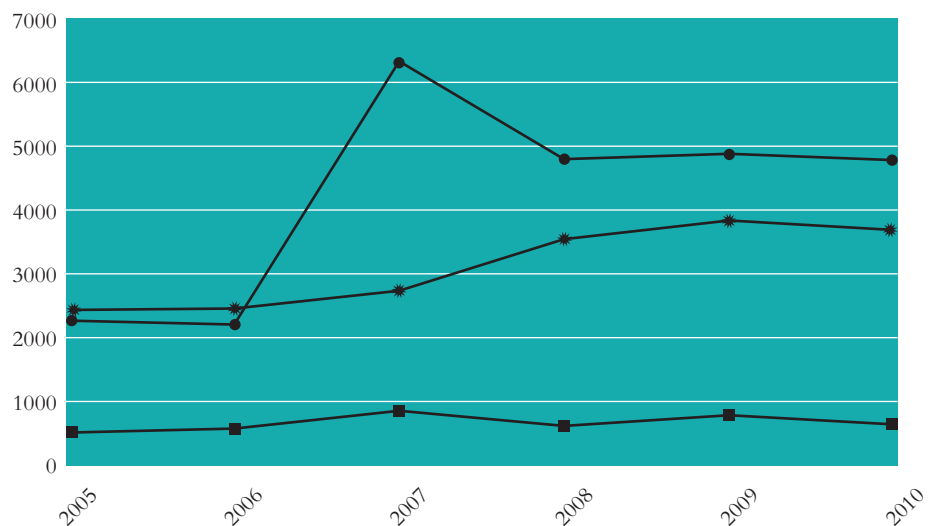
sea-going vessels	3816	3948	3831
inland vessels	4884	4020	4017
passenger vessels	1553	1278	1382
	10253	9246	9230

3.2 Afval van scheepvaart

Schepen die dagen op zee varen hebben net als ieder bedrijf of huishouden afval aan boord, dat zij moeten afgeven in de haven. Dit om onder andere de plastic eilanden op zee tegen te gaan. Door Groningen Seaports zijn afspraken gemaakt met een aantal bedrijven uit de afvalverwerkende industrie over de inname van afval van schepen. De bedrijven rapporteren hun ingezamelde hoeveelheden aan Groningen Seaports.

Afval afgifte scheepvaart

- * Aantal zeeschepen dat in de haven komt
- Afgegeven afval (m³)
- Aantal zeeschepen die afval afgeven

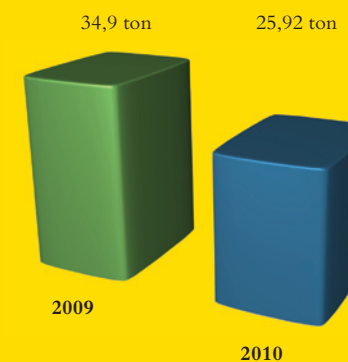
3.3 KIMO

2010 is voor het fishing for litter project een belangrijk jaar geweest. Groningen Seaports heeft besloten de bijdrage aan dit project te verhogen en op deze manier de meerjarenafspraak over het fishing for litter project vorm te geven. Het fishing for litter project heeft tot doelstelling het:

1. betere controle door de overheid op zeevarende schepen met betrekking tot afval
2. volgsysteem voor zeevarende schepen van haven naar haven
3. gedragsverandering bij de gebruikers op zee
4. imagoverbetering visserij
5. duurzame visserij
6. schonere noordzee en kustwateren waardoor minder afval op de visgronden en stranden.

In 2010 is in de eemshaven 13.92 ton afval aan wal gebracht door de vissers en in Delfzijl 12 ton. Nog niet alle vissers schepen doen mee aan het fishing for litter project, de wens van Groningen Seaports en KIMO is, dat alle vissers die in de Eemshaven of in Delfzijl aannemer in de toekomst deelnemen aan dit project.

Fishing for litter resultaten³

³ KIMO; bronvermelding jaarverslagen KIMO fishing for litter

Natuur

Met een ligging aan een Natura 2000 en werelderfgoed gebied, de Eems en de Waddenzee, is het samengaan van de economische en ecologische ontwikkeling van groot belang. Het voorkomen van hinder, het uitvoeren van mitigerende maatregelen en het eventueel compenseren van de natuur zijn een samenspel tussen de economische ontwikkelingen en de ecologische gezondheid van het naastgelegen ecosysteem.

4.1 Biodiversiteit

De basis van een gezond ecosysteem is een goede biodiversiteit. Het aantal bedreigde soorten neemt nog altijd toe, een zorg die internationaal in 2010 “jaar van de biodiversiteit” hoog op de agenda stond. Binnen de havens van Delfzijl en de Eemshaven is ruimte voor natuur aanwezig, in onder andere de bermen, in de braakliggende terreinen en in de ecostrook in de Eemshaven. In de afgelopen drie jaren zijn diverse flora en fauna onderzoeken uitgevoerd. Het resultaat hiervan is weergegeven in onderstaande tabel.

Plant- en diersoort categorieën	Aantal soorten	Hiervan op de rode lijst
Aantal soorten vaatplanten	34	30
Aantal soorten zoogdieren	23	3
Aantal soorten vlinders	15	15
Aantal amfibieën en reptielen	5	-
Aantal soorten vissen	3	-
Aantal soorten (broed)vogels	91	26

4.2 Ecostrook Eemshaven resultaten monitoring 2010.

Fase I

Evenals in 2009 bevinden zich in deze ecostrook meer Groenknolorchissen dan waarvoor is gecompenseerd, waardoor deze nog steeds een succes genoemd kan worden. Puntes van zorg blijven de hydrologie in dit gebied, de vergrassing en verrieting en het gebuikte materieel om de ecostrook te maaien.

Fase II

De resultaten van het eerste jaar zijn uitermate positief. Met een goed maai- en hydrologisch beheer kan de ecostrook nog vele jaren voorruit

Orchideeën	2008	2009	2010
Groenknolorchis fase I	4	97	42
Groenknolorchis fase II	-	-	108

Bronvermelding Buro Bakker (2010); Monitoring orchideeën in de Eemshaven in 2010. Buro Bakker te Assen, in opdracht van Groningen Seaports

4.3 Natuurvriendelijk groenbeheer

De bedrijventerreinen in de havens zijn door de ligging op de grens van land naar water zeer aantrekkelijk voor flora en fauna. Hier dragen de zanderige bodem en de winderige omgeving aan mee. Groningen Seaports heeft als verantwoordelijke voor het beheer van het groen in de havens gekozen voor een duurzame oplossing. Er wordt rekening gehouden met het milieu, de natuur en landschapswaarden bij het beheren van de terreinen. Deze aanpak past uitstekend bij het Ecoports certificaat.

Uitgangspunten groenbeheer

- Samenhangende groenstructuur ('ruggengraat') waardoor dieren van het ene naar het andere gebied kunnen
- Leefruimte bieden aan (kust)specifieke flora en fauna
- Aantrekkelijke natuurlijke uitstraling met een verzorgde aanblik en verkeersveilig
- Praktisch uitvoerbaar en betaalbaar

Zonering ecologisch beheer

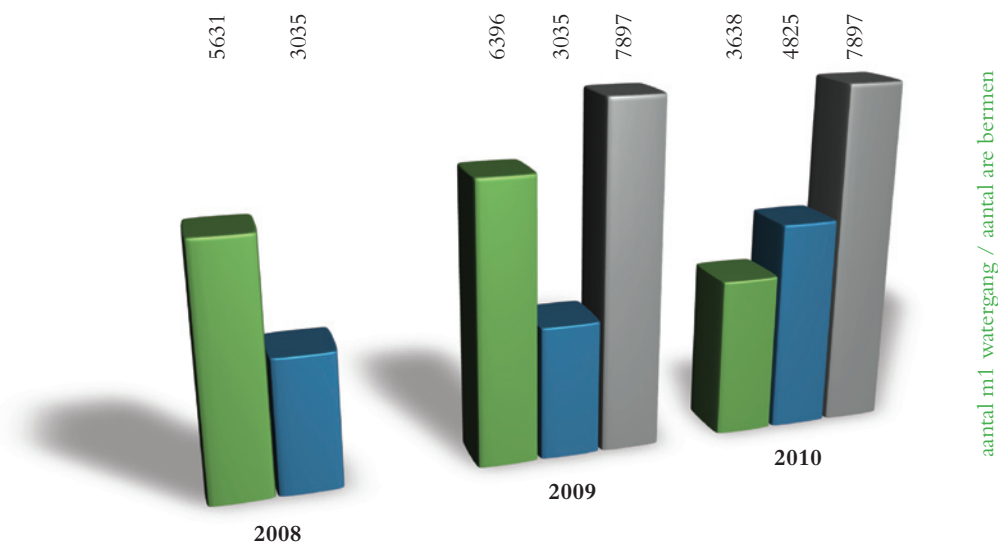
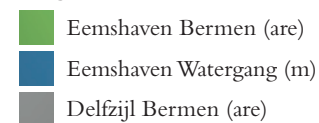
Er wordt invulling gegeven aan het ecologisch beheer door een zonering toe te passen:

- Eén meter langs de weg wordt intensief beheerd in verband met verkeersveiligheid
- Nabij toegangswegen en bedrijven wordt intensiever beheerd
- Overige gebieden zullen minimaal worden bewerkt
- Maaisel wordt afgevoerd, hierdoor komen de voedingsstoffen niet terug in de berm. Hier geldt de regel: 'hoe schraler hoe meer kans voor exclusieve soorten'
- Als verstuing niet zorgt voor te veel overlast wordt na graafwerkzaamheden niet opnieuw ingezaaid. De natuur zal haar eigen gang gaan en pionierssoorten zullen als eerste gaan groeien

Uiteindelijk moet het gezonde beheer leiden tot meer variatie in zowel de structuur als in de soortenrijkdom van planten en dieren.

Meer planten kunnen tot bloei komen, waar onder andere vlinders en insecten van profiteren. Bloeiende planten en struiken verhogen tevens de belevingswaarden.

Ecologisch beheer Eemshaven en Delfzijl

4.4 Natuurcompensatie Ruidhorn in de Emmapolder

Groningen Seaports heeft in samenwerking met de energiebedrijven RWE en Nuon een gebied in de Emmapolder ingericht als 'nieuw' natuurgebied ter compensatie van de verloren gegane natuur in de Eemshaven als gevolg van de komst van steeds meer bedrijven. Het natuurgebied Ruidhorn, gelegen aan de Groninger kust, is daardoor in oppervlak meer dan verdubbeld. Groningen Seaports heeft mede namens Nuon en RWE aan weerszijden van het bestaande gebied nieuwe natuur ingericht.

Het compensatiegebied beslaat ruim 50 hectare. De nieuwe natuur is op dezelfde manier ingericht als de bestaande Ruidhorn, wat door Natuurmonumenten wordt beheert. Het gebied bestaat uit natte graslanden, slik en open water. Het is één van de weinige plekken langs de waddenkust waar wadvogels kunnen broeden. De nieuwe Ruidhorn vormt een uiterst belangrijke uitwijkplaats voor vogels tijdens vloed.

4.5 Natuuronderzoek

Door Groningen Seaports zijn in de afgelopen jaren diverse onderzoeken naar de ecologie van de haven en haar omliggende gebied uitgevoerd. Hieronder volgt een opsomming van een aantal onderzoeken dat door Groningen Seaports is uitgevoerd of waar Groningen Seaports een bijdrage aan heeft gegeven. In de periode voor 2008 zijn ook veel onderzoeken uitgevoerd waaronder de inventarisatie van de soorten in de Eemshaven, op basis van dat onderzoek zijn diverse compensatie maatregelen voorgeschreven die in de periode daarna worden gemonitord.

2008:

- Ecologisch onderzoek Emmapolder in het kader van Flora en faunawet
- Vliegtuigtellingen zeezoogdieren onderzoek bij de Eemshaven
- Natuurmonitoring moerasgebied Eemshaven en Emmapolder en Lauwerspolder
- Voorstel monitoring en aanleg ecostrook Eemshaven
- Monitoring ecostrook Eemshaven 2008
- Projectplan bouwrijp maken terrein LNG
- Voortoets herstel handelskade oost onderzoek Flora en Faunawet en natura2000
- Quick scan flora en fauna onderzoek ophoging terreinen Oostlob
- Quick scan flora en fauna onderzoek op te spuiten terreinen RWE

2009

- Zeezoogdieren onderzoek zenders, waarnemingen, vliegtuigtellingen en cameraopstellingen
- Monitoring ecostrook 2009
- Macrobenthos in de vaargeul Eemsdollard estuarium
- Quick scan flora en faunawet compensatiegebied ruidhorn
- Monitoring vogels in de Eemshaven en de Emmapolder
- Werkprotocol Ecostrook 2e fase

2010

- Natuur en monitoring en compensatiegebied Emmapolder
- (Water)vogels Dollard
- Monitoring ecostrook 2010
- Vervolg zeezoogdierenonderzoek
- Toetsing flora en faunawet voor werkzaamheden aan de oostelijke pier te Delfzijl
- Toetsing flora en faunawet voor de aanleg van een weg in de Emmapolder
- Toetsing flora en faunawet Zeesluizen voor de revitalisering Oosterhorn ecologische verantwoording ecostrook Eemshaven
- Nader onderzoek Waterspitsmuis Emmapolder

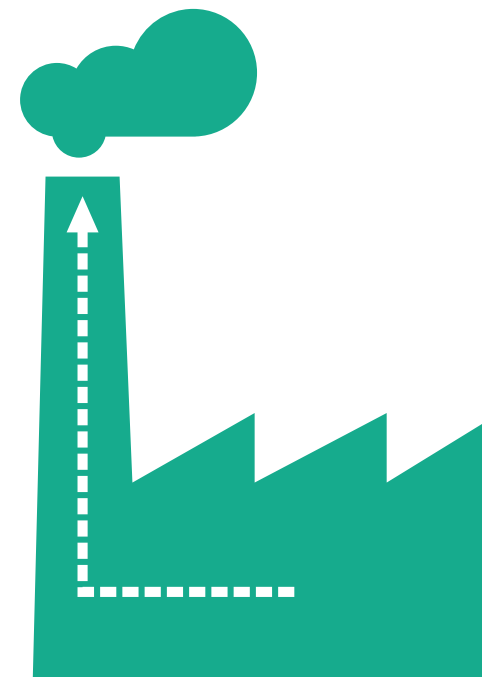
Luchtkwaliteit en klimaat

5.1 Luchtkwaliteit

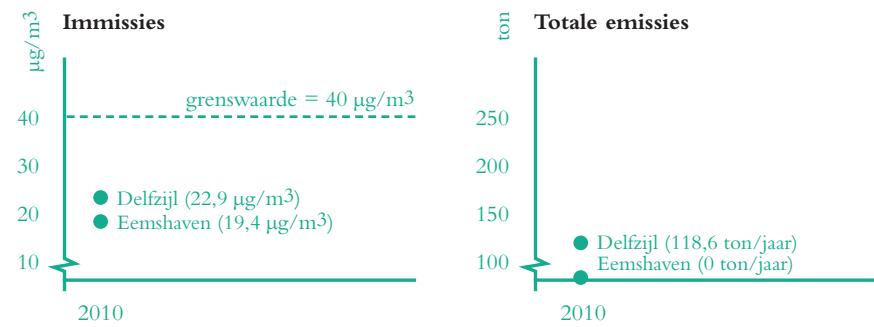
Immissies

De concentratie van fijnstof, zwaveldioxide en stikstofdioxide in de lucht worden rekenkundig bepaald op basis van lokale emissies en de overige bronnen in het binnen- en buitenland, waarbij meteorologische gegevens en de data afkomstig uit metingen in aanmerking zijn genomen.

Emissies

datgene wat door de bedrijfsvoering wordt uitgestoten zijn de emissies die in de lucht terecht komen. De hoeveelheid emissies wordt per tijdseenheid (jaar) weergegeven.

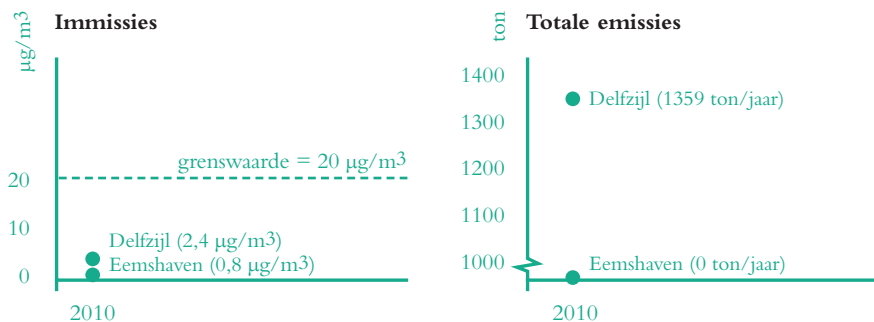

Fijnstof (PM₁₀)

De grenswaarde van fijnstof voor de langdurige blootstelling van de bevolking is 40 µg/m³ voor het jaargemiddelde. De jaargemiddelde concentratie overschrijdt de norm niet.

De hoeveelheid emissies in Delfzijl is 118,6 ton per jaar en voor de Eemshaven 0 ton/jaar. Deze hoeveelheden zijn bepaald aan de hand van de registratie van bedrijven die de verplichting hebben dit te rapporteren. Dit betekent dus niet dat er geen fijnstof uitstoot in de Eemshaven is, maar dat de hoeveelheid uitstoot bij de bedrijven dusdanig laag is dat er geen rapportage verplichting is. Lokaal kan de uitstoot van fijnstof wel gezondheidsrisico's oplopen bij bijvoorbeeld overslag van goederen.

Bron: gegevens provincie Groningen.

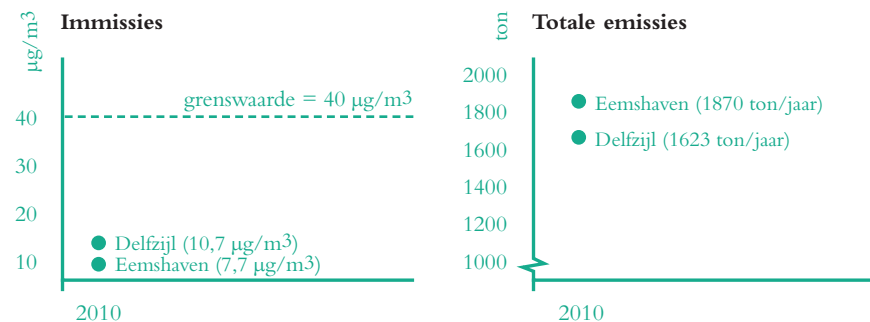

Zwavel dioxide (SO₂)

Zwavel dioxide komt voornamelijk in de lucht door verbranding van fossiele brandstoffen, maar ook bij mestvergisters is de uitstoot van zwavel dioxide een belangrijk milieuitem. Ter bescherming van vegetatie is de jaarconcentratienorm 20 µg/m³ vastgesteld. Voor zowel de Eemshaven als Delfzijl geldt dat de concentratie in beide havens onder de norm ligt.

De hoeveelheid geregistreerde SO₂ emissies in Delfzijl bedragen 1359 ton/jaar en voor de Eemshaven 0 ton/jaar. Sectorinitiatieven waaronder die van raffinaderijen, elektriciteitsproducenten en de IMO regels voor zwavel dioxide uitstoot van zeeschepen zorgen voorlopig dat de uitstoot van zwavel dioxide niet zal leiden tot overschrijdingen van de normen. Het managen van de hoeveelheid emissies in de regio vraagt wel aandacht, zeker met veranderingen en uitbreidingen van de (bestaande) industrie.

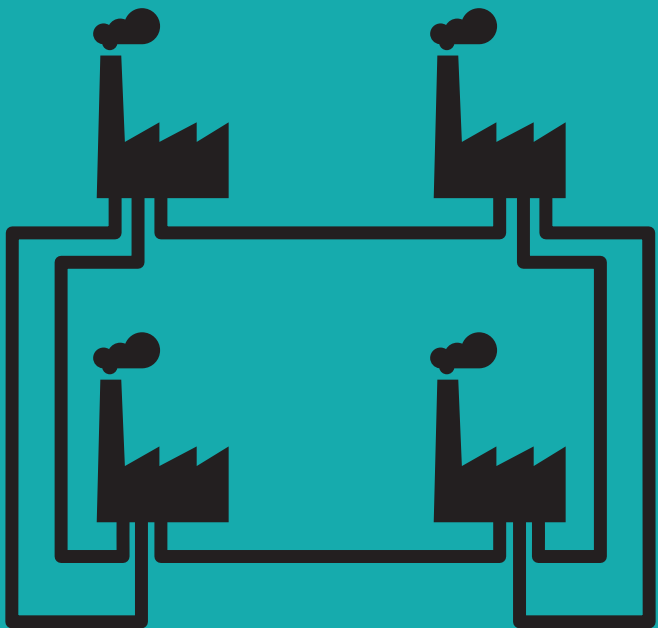
Bron: gegevens provincie Groningen.

Stikstofdioxide (NO₂)

Te veel stikstofdioxide in de lucht is schadelijk voor zowel mensen als voor de natuur. Stikstofdioxide draagt bij aan de verzurings- en vermistingsproblematiek. De concentratie stikstofdioxide overschrijdt de norm in Groningen niet. Door de bedrijven RWE en NUON zijn in 2010 natuurherstellende maatregelen gefinancierd voor de grijze duinen op Ameland en Schiermonnikoog. In Delfzijl is voor het jaar 2010 1623 ton NO₂ aan emissies geregistreerd en voor de Eemshaven 1870 ton.

Bron: gegevens provincie Groningen.

5.2 Industriële ecologie

Door koppelingen te maken met buisleidingen ontstaan unieke kansen om als bedrijf te operen. Energie, grondstoffen, stikstof, water, stoom (warmte), perslucht, allemaal stoffen die via verschillende netten tussen de bedrijven worden getransporteerd. In 2010 is een tunnel aangelegd door de dijk in de Eemshaven, waardoor in de toekomst diverse leidingen aangelegd kunnen worden. Deze dijkkruising is een eerste stap richting de realisatie van een buisleidingen tracé tussen de Eemshaven en het industriegebied in Delfzijl.

Greenday

De organisatie van de Greenday was bedoeld om MKB ondernemers te laten proeven van de kansen die vergroening en verduurzaming in de Eemsdelta biedt. Om het MKB nadrukkelijk uit te dagen om projecten en ideeën richting duurzame innovatie, water- en energiebesparing te ontwikkelen, is op de Greenday de Clean Tech prijs gelanceerd.

5.3 Scheepvaart emissies

Alle openbare kades voor de binnenvaart van Groningen Seaports zijn voorzien van walstroom aansluitingen. Het gebruik van walstroom is opgenomen in de havengelden, of het binnenvaartschip nu wel of geen gebruik maakt van deze voorzieningen. Met het aansluiten van het schip op walstroom kan de generator voor het opwekken van stroom op het schip worden uitgeschakeld en wordt op deze manier de CO₂ uitstoot van de generator vermeden. Alle stroom die Groningen Seaports afneemt inclusief de stroom voor de walstroom aansluitingen is groene stroom.

Voor zeevaart is het toepassen van walstroom complexer.

Vanwege verschillen in frequentie, vermogen en spanning is het zeer lastig een flexibele installatie te ontwikkelen om schepen te voorzien van elektriciteit. Wereldwijd zijn in diverse havens op kades waar vaste lijndiensten varen walstroomvoorzieningen getroffen. Groningen Seaports onderzoekt de mogelijkheden voor de scheepvaart om in te spelen op deze ontwikkelingen.

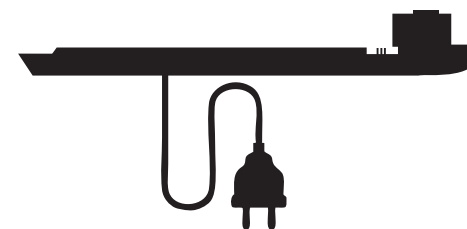
In het beheergebied van GSP Binnenvaart, visserij, personenlijndienst

Delfzijl	Eemshaven
Drijvende steiger	Drijvende steiger Emmahaven
Farmsumerhaven	Bulkkade fase IV
	Beatrixhaven fase III+IV
	AG-Ems terminal

In het beheergebied van GSP zeevaart

Clean North Sea Shipping

Groningen Seaports is een van de partners in het Europese Clean North Sea Shipping project. Het project is gestart in 2010. In dit project werken 6 noord- Europese havens samen met reders, technische en onderzoeksinstituten en overheden/milieudiensten aan de ontwikkeling van kosten-efficiënte en effectieve oplossingen voor duurzame scheepvaart met de bedoeling emissies vanuit de scheepvaart terug te dringen. De ontwikkelde oplossingen zullen in luchtkwaliteitprogramma's worden ingintroduceerd en gerealiseerd.

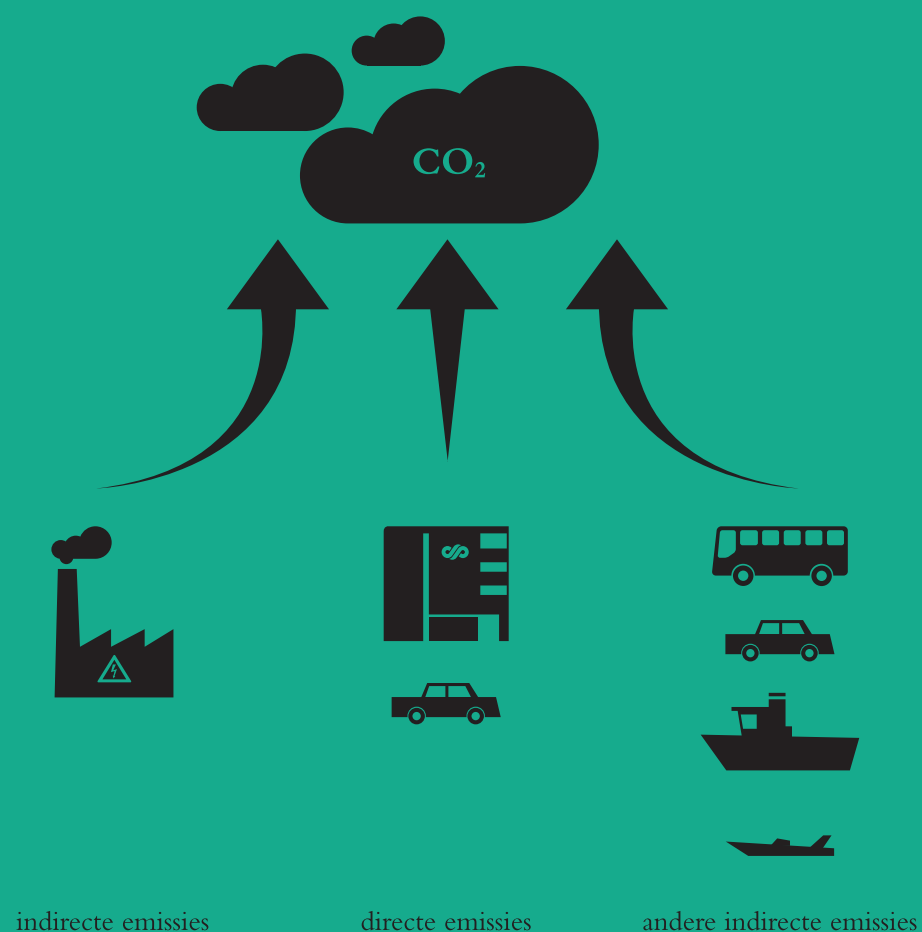
5.4 Eigen footprint

Ook op kleinere schaal, in de organisatie van Groningen Seaports zelf, zijn acties ondernomen om de gevolgen van de organisatie op het klimaat te meten, en hierbij acties te op touw te zetten. In 2010 is een footprint opgesteld, waarin de scope 1 en 2 zijn opgenomen en van scope 3 zijn de activiteiten van het programma Zout aan de broek⁴ opgenomen.

Ondernomen acties:

- Beleid binnen Groningen Seaports is dat auto's een A of B label moeten hebben, dit zal in de toekomst zorgen voor een lagere uitstoot per kilometer.
- Koeriersdiensten rijden met euronorm 5 auto's
- NS businesscards aangeschaft.
- Als proef is in 2010 een 2 tal leaseauto's uitgevoerd met de Aerofinn (TCE Gofour). Dankzij de Aerofinn is een brandstofbesparing mogelijk van ongeveer 30 %, niet alleen goed voor de portemonnee maar zeker ook de hoeveelheid uitstoot gaat drastisch naar beneden.
- Vanaf 2011 wordt het programma Zout aan de Broek georganiseerd vanaf Nijlicht, dit scheelt veel kilometers rijden met de touringcar.
- Via het duurzaam inkopen programma wordt de CO₂ uitstoot van de leaseauto's en van de vluchten gecompenseerd.

Scope	CO ₂ (ton)
Directe Emissies	186.8
Indirecte Emissies	31.5
Andere Indirecte Emissies	139.7

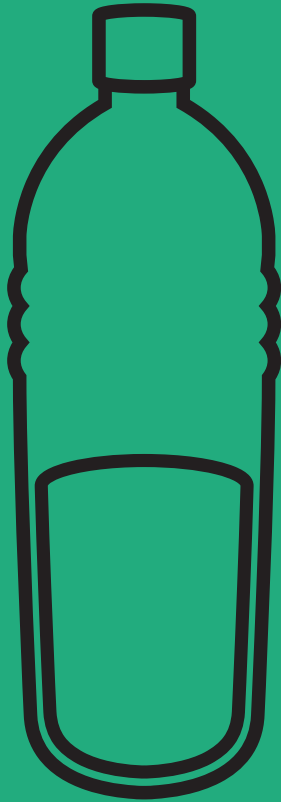
Water

6.1 Koelwater

De aanwezigheid van water is cruciaal voor de industrie in de havens, zo wordt het water uit de Eems onder andere ingezet als koelwater. Rijkswaterstaat is als waterbeheerder het bevoegd gezag voor het verstrekken van vergunningen voor het lozen van koelwater in de zeehavens en de Eems. In 2009 is de totale hoeveelheid vergunde warmtelast 2537 MWth en de hoeveelheid reele warmtelast 1232 MWth. Het debiet van het koelwater is 236.320 m³/uur.

Jaar	Warmtelast MWth (vergund)	Warmtelast MWth (praktijk)	Debiet m ³ per uur
2009	2537	1232	236320

In de komende jaren zal de hoeveelheid warmtelast en het debiet toenemen met de ingebruikname van de energiecentrales in de Eemshaven.

6.2 Afvalwater⁵

De hoeveelheid geloosd afvalwater in de beide havens is in 2009 ongeveer 1,7 miljard m³ water. Dit water bevatte in totaal ongeveer 21.224 vervuilingseenheden (VE). De vervuilingseenheid is de eenheid waarin de vervuiling van afvalwater wordt gemeten en waarmee in Nederland de verontreinigingsheffing wordt vastgesteld. Het chemisch zuurstofgebruik van al het geloosde afvalwater is 110.800 kg/j. Het zuurstofverbruik door ammonium-stikstof en organisch gebonden stikstof wordt vastgesteld in de Kjeldahl-bepaling. Hoe hoger het KJN gehalte hoe meer zuurstof er verbruikt wordt door ammonium, stikstof en organisch gebonden stikstof, dit betekent dat er dus meer stikstof in het water bevindt. De hoeveelheid KJN in het geloosde afvalwater in 2009 bedroeg 31259 kg/j.

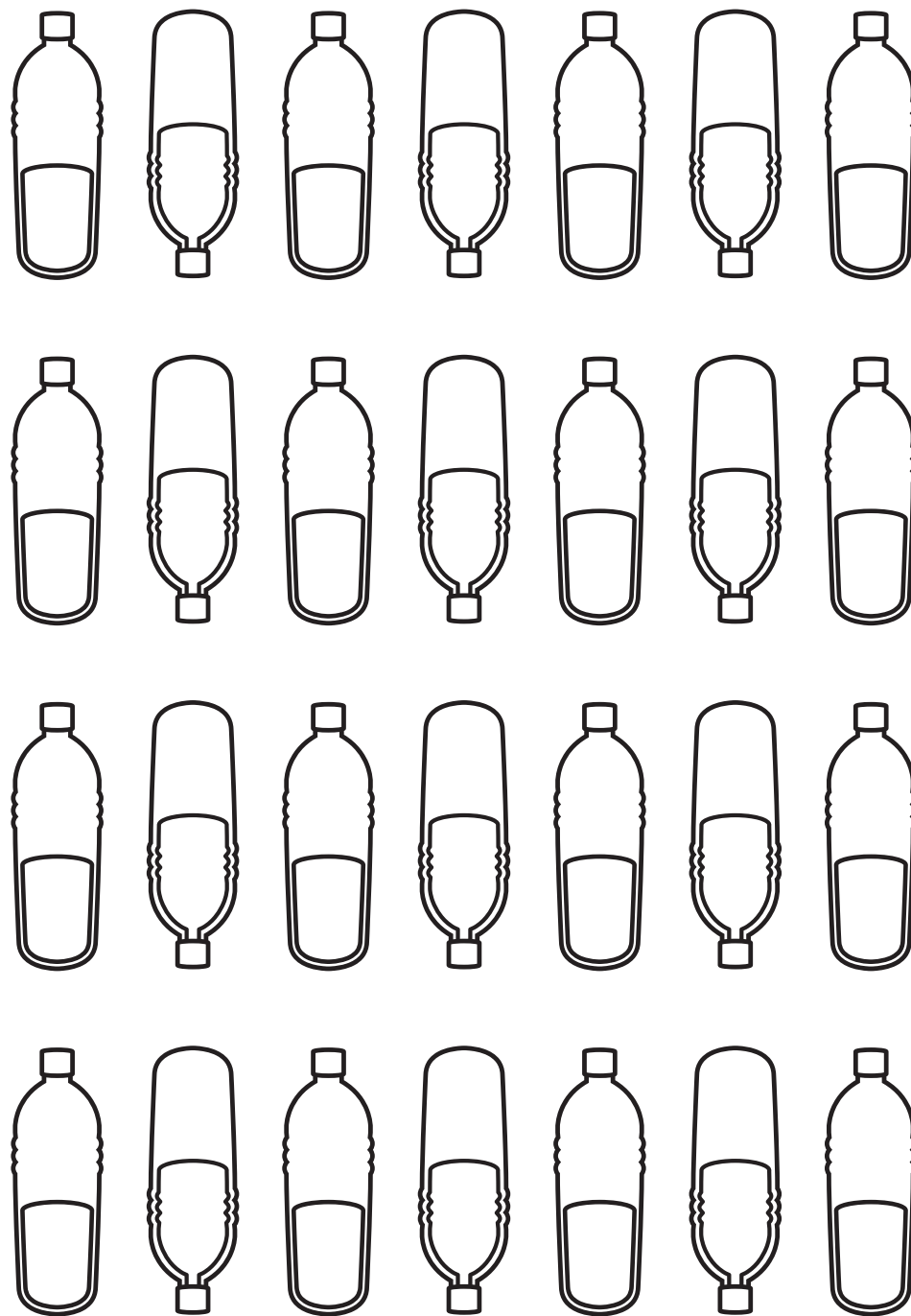
Jaar	VE	Debiet m ³ per jaar		CZV kg/j	KJN kg/j
	vergund	praktijk			
2009	16010	5216	1,68E+09	110800	31259

6.3 Riolering Eemshaven⁵

Het industriegebied Eemshaven heeft een vrijverval terreinriolering met 8 lozingspunten op het buitenwater en 1 lozingspunt op het binnenwater. Het betreft gekanaliseerde sloten, die van oorsprong een functie in drainage van de bedrijventerreinen in de Eemshaven vervullen.

Sommige bedrijven lozen na gedeeltelijk voorzuivering via een septictank of via een IBA rechtstreeks op het buitenwater. Deze situatie is niet meer gewenst, daarom is Groningen Seaports gezamenlijk met de gemeente Eemshaven (2010) begonnen met de realisatie van een persriool voor sanitair afvalwater. Alle aanwezige bedrijven zijn aangeschreven met het verzoek om aan te sluiten op dit rioolsysteem voor sanitair afvalwater. Het ingezamelde water zal vanaf 2011 verwerkt worden in een RWZI van waterschap Noorderzijlvest.

⁵ Bron van koelwater en afvalwater is Rijkswaterstaat Noord-Nederland, afdeling Vergunningverlening en Handhaving

Energie

7.1 Duurzame energie

Het opstelde vermogen aan duurzame energie in de haven van Delfzijl en in de Eemshaven is:

	Windenergie		Zonnenergie	
	Eemshaven	Delfzijl	Eemshaven	Delfzijl
2010	264 MW	0 MW	0 MW	0 MW

	Getijdenenergie		Biomassa energie	
	Eemshaven	Delfzijl	Eemshaven	Delfzijl
2010	0 MW	0 MW	0 MW	0 MW

	Groengas		Geothermische energie	
	Eemshaven	Delfzijl	Eemshaven	Delfzijl
2010	0 MW	0 MW	0 MW	0 MW

Het grootste windmolenpark op land vindt men in de Eemshaven.

Met 88 molens van 3 MW is er een vermogen van 264 MW opgesteld.

7.2 Eon AfvalEnergieCentrale

Op 15 februari 2010 heeft E.ON Energy from Waste Delfzijl B.V. het eerste vuur ontstoken in de nieuwe AfvalEnergieCentrale (AEC) op industrieterrein Oosterhorn in Delfzijl.

De energie die wordt geproduceerd bij de verbranding zal na de nodige testen worden gebruikt om het Delfzijlse industrieterrein Oosterhorn van energie in de vorm van stoom te voorzien. Het gebruik van deze processtoom draagt fundamenteel bij aan de vermindering van CO₂-uitstoot, omdat zo het gebruik van fossiele energiebronnen wordt vermeden.

Door de inzet van stoom uit de AEC wordt er 80 miljoen m³ Aardgas en 95.000 ton CO₂ per jaar bespaard.

7.3 Duurzame verlichting

Op de terreinen van Groningen Seaports staan ongeveer 1000 lichtmasten opgesteld. Samen zijn deze lichtmasten goed voor een energiegebruik van ongeveer 312.000 kWh per jaar. De huidige verlichting is aan vervanging toe en daarom is besloten de verlichting volledig onder de loep te nemen. Daar waar verlichting weg kan wordt deze weggehaald, verlichting wordt goed afgeschermd en er wordt zoveel mogelijk rekening gehouden met de trek van vogels en met de aanwezigheid van vleermuizen in de Oosterhorn. In 2011 wordt het plan voor het vervangen van de verlichting verder uitgewerkt. Een flinke energiebesparing moet mogelijk zijn in de toekomst.

7.4 Groene stroom

Met alle aansluitingen die Groningen Seaports heeft voor kantoren, openbare verlichting, walstroom, radarposten etc. wordt jaarlijks ongeveer 2.100.000 kWh per jaar gebruikt. Dit is gelijk aan het jaargebruik van ruim 580 huishoudens. Er is een nieuw contract afgesloten voor de aankomende 3 jaren voor de levering van 100 % hernieuwbare energie afkomstig van waterkracht. In vergelijking met grijze stroom levert dit contract een CO₂ besparing op van 2770 ton per jaar.

Jaar	Hoeveelheid energiegebruik (kwh volgens contract)	Percentage groene stroom
2009	2.100.000	100 %
2010	2.100.000	100 %

Veiligheid

8.1 Preventie van ongevallen

Het aantal BRZO-plichtige (besluit risico zware ongevallen) bedrijven in de havens is hieronder weergegeven.

BRZO-plichtige bedrijven				
Type bedrijf	PBZO-plichtig		VR-plichtig	
	Delfzijl	Eemshaven	Delfzijl	Eemshaven
Gemeentelijke bedrijven	2	0	1	0
Provinciale bedrijven	1	0	7	0
Totaal		0		0

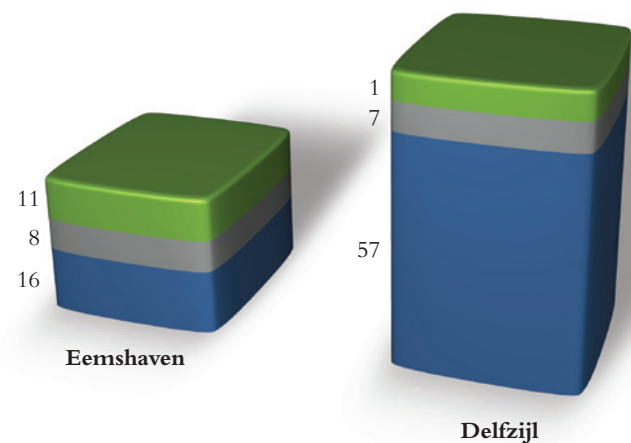
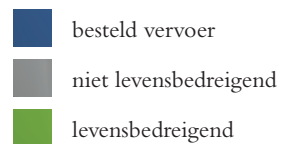
Bedrijven die onder de BRZO vallen moeten een beleid hebben om zware ongevallen te voorkomen: het Preventie Beleid Zware Ongevallen (PBZO). Daarnaast moeten deze bedrijven een veiligheidsbeheersysteem invoeren (VBS). Bedrijven waar de risico's extra hoog zijn, moeten deze documenten samen met een veiligheidsrapport (VR) opstellen en aan het bevoegd gezag ter beschikking stellen. Op de haven- en industrieterreinen zijn dat 11 bedrijven.

8.2 Inzet ambulance

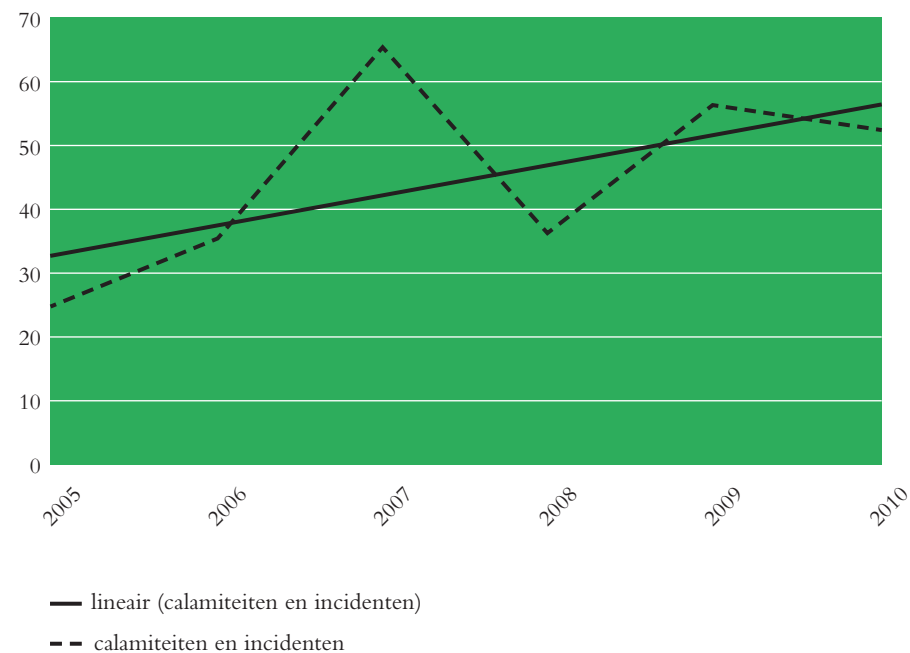
Het meest kostbare bezit van de haven zijn de medewerkers in de haven. Veiligheid van de medewerkers is dan ook in de haven altijd een aandachtspunt. Door Ambulancezorg Groningen zijn in het jaar 2010 in totaal 35 ritten naar de Eemshaven geweest en 65 ritten naar Delfzijl. Hierbij valt te denken aan bedrijfsongevallen, verkeersongevallen en incidenten.

Ambulance ritten

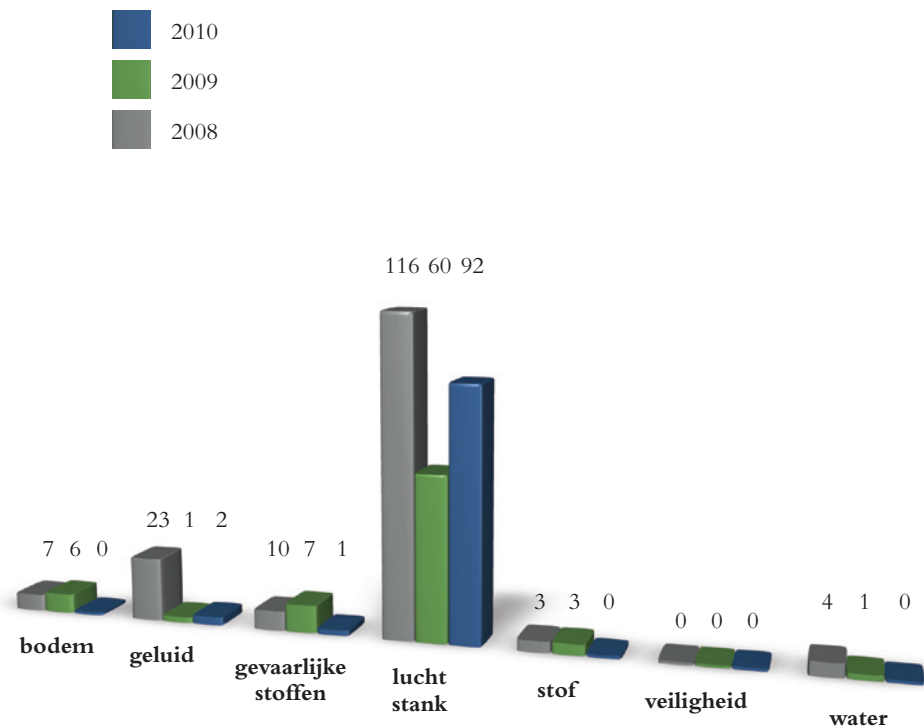
8.3 Klachten en incidenten

Groningen Seaports heeft als havenbeheerder de taak om de scheepvaart vlot en veilig af te handelen. De coördinatie bij calamiteiten en incidenten op scheepvaartgebied en het doorspelen van meldingen aan de bevoegde gezagen behoort daarmee ook tot de taken die de havenmeester heeft. Het aantal incidenten en calamiteiten is in 2010 licht gedaald ten opzichte van 2009.

8.4 milieuklachten

In de meeste gevallen is de provincie Groningen het bevoegd gezag van voor de milieuvergunningen van de bedrijven in de industrieterreinen van Delfzijl en de Eemshaven. Zij zijn dan ook het aanspreekpunt voor klachten voor zowel burgers als bedrijven. Opvallend is het aantal klachten over lucht en stank. Deze trend is ook terug te vinden in voorgaande jaren.

NOTE: Klachten van het jaar 2010 zijn over de periode 1-1-2010 tot en met 16-4-2010 en 1-10-2010 tot en met 31-12-2010.

Sociale betrokkenheid

De havens zijn van grote betekenis voor de werkgelegenheid in de regio. Ook binnen het nieuwe regeerakkoord is Energyvalley, waar de Eemsdelta een belangrijk onderdeel van uitmaakt, opgenomen als een regio waar de economische en innovatie ontwikkeling belangrijk is.

In de komende jaren wordt het voor veel bedrijven een uitdaging om geschikt personeel te vinden. De aansluiting van onderwijs en arbeidsmarkt is van groot belang voor de toekomst van de continuïteit van de bedrijven in de haven.

Het SeaportsXperienceCenter laat mensen kennis maken met de regio, de mogelijkheden op de arbeidsmarkt en laat je ervaren hoe het is om werkzaam te zijn in de haven.

9.1 Social return

Als opdrachtgever in de regio is de invloed op de arbeidsmarkt van Groningen Seaports redelijk groot. Het jaar 2010 was voor Groningen Seaports het jaar van het bouwen. In diverse projecten is voorgeschreven dat de aannemer voor een vast bedrag gebruik maakt van werkzoekenden. Samen met het UWV Werkplein wordt dit succesvol ingezet. In 2010 hebben bij 6 grotere projecten meerdere mensen gewerkt aan hun competenties en werkervaring opgedaan.

9.2 Sponsoring

Het sponsoringoverzicht van Groningen Seaports is vooral direct regionaal gericht. Vooral het verenigingsleven in de zogenaamde DEAL-gemeenten (Delfzijl, Appingedam, Loppersum en Eemsmond) komen voor een (financiële) ondersteuning in aanmerking. Aangezien wij heel veel aanvragen krijgen en ons sponsoringbudget voor 2011 beperkt is, hebben wij gekozen voor het honoreren van zoveel mogelijk aanvragen, maar dan in kleinere bedragen.

9.3 Duurzaamheidsparticipaties

Om kennis te delen, duurzame initiatieven te ondersteunen en om samen sterker te staan om onze omgeving duurzamer te maken heeft Groningen Seaports een aantal convenanten, participaties en deelnemingen ondertekend.

- Cradle Kring Noord
- Ecoports
- World Ports Climate Initiative
- Duurzaam inkopen convenant
- Zonneenergieboot Solarteam Groningen
- Stichting warmtenetwerk
- Kimo

tekst Groningen Seaports

concept + ontwerp 212 Fahrenheit, Groningen

foto's Fotografie Koos Boertjens, Groningen

Groningen Seaports is Ecoports gecertificeerd

